

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11CoPr/9/2017
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7811210807
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 08. 2018
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Čabaiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2018:7811210807.2

Uznesenie

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jarmily Čabaiovej a sudcov JUDr. Zuzany Matyiovej a JUDr. Martina Kolesára v spore žalobcu Z. P. nar. XX.X.XXXX, bytom I., H. XXX, zast. JUDr. Jánom Hlaváčom, advokátom, Rožňava, Ružová 5, proti žalovanému: Železnice Slovenskej republiky Bratislava, so sídlom v Bratislave, Klemensova 8, IČO: 31364501, o zaplatenie náhrady mzdy, o odvolaní žalovaného proti rozsudku 4Cpr 2/2011-316 zo 6.6.2017 Okresného súdu Rožňava

rozhodol:

Z r u š u j e rozsudok a vracia vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Rožňava (ďalej „súd prvej inštancie“ alebo len „súd“) rozsudkom uložil žalovanému povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu mzdy za obdobie od 1.5.2009 do 28.11. 2011 vo výške 15.898,42 € s 8 % p.a. úrokmi z omeškania z náhrady mzdy 481,15 € (5/2009) od 1.6.2009 do zaplattenia, zo sumy 481,15 € (6/2009) od 1.7. 2009 do zaplattenia, zo sumy 490,48 € (7/2009) od 1.8.2009 do zaplattenia, zo sumy 490,48 € (8/2009) od 1.9.2009 do zaplattenia, zo sumy 490,48 € (9/2009) od 1.10.2009 do zaplattenia, zo sumy 500,- € (10/2009) od 1.11.2009 do zaplattenia, zo sumy 500,- € (11/2009) od 1.12. 2009 do zaplattenia, zo sumy 500,- € (12/2009) od 1.1.2010 do zaplattenia, zo sumy 509,70 € (1/2010) od 1.2.2010 do zaplattenia, zo sumy 509,70 € (2/2010) od 1.3.2010 do zaplattenia, zo sumy 519,59 € (4/2010) od 1.5.2010 do zaplattenia, zo sumy náhrady mzdy 519,59 € (5/2010) od 1.6.2010 do zaplattenia, zo sumy 519,59 € (6/2010) od 1.7.2010 do zaplattenia, zo sumy 529,67 € (7/2010) od 1.8.2010 do zaplattenia, zo sumy 529,67 € (8/2010) od 1.9.2010 do zaplattenia, zo sumy 529,67 € (9/2010) od 1.10.2010 do zaplattenia, zo sumy 539,94 € (10/2010) od 1.11.2010 do zaplattenia, zo sumy 539,94 € (11/2010) od 1.12.2010 do zaplattenia, zo sumy 539,94 € (12/2010) od 1.1.2011 do zaplattenia, zo sumy 550,41 € (1/2011) od 1.2.2011 do zaplattenia, zo sumy 550,41 € (2/2011) od 1.3.2011 do zaplattenia, zo sumy 550,41 € (3/2011) od 1.3.2011 do zaplattenia, zo sumy 561,08 € (4/2011) od 1.5.2011 do zaplattenia, zo sumy 561,08 € (5/2011) od 1.6.2011 do zaplattenia, zo sumy 561,08 € (6/2011) od 1.7.2011 do zaplattenia, zo sumy 571,96 € (7/2011) od 1.8.2011 do zaplattenia, zo sumy 571,96 € (8/2011) od 1.9.2011 do zaplattenia, zo sumy 571,96 € (9/2011) od 1.9.2011 do zaplattenia, zo sumy 583,10 € (10/2011) od 1.11.2011 do zaplattenia, zo sumy 544,23 € (11/2010) od 1.12.2011 do zaplattenia (I.) a povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu mzdy za obdobie od 29.11.2011 do 19.1.2012 včítane vo výške 980,76 € s 8 % p.a. úrokmi z omeškania z náhrady mzdy 38,87 € od 29.11. 2011 do zaplattenia, z náhrady mzdy 583,10 € od 1.12.2011 do zaplattenia, z náhrady mzdy 358,79 € od 1.1.2012 do zaplattenia, zaplatiť žalobcovi úroky z omeškania vo výške 8% p.a. z náhrady mzdy 4.678,48 € prisúdenej žalobcovi rozsudkom Okresného súdu Rožňava č.k. 4Cpr/2/2011 zo dňa 14.5.2013, ktorý čo do zaplattenia sumy 4.678,48 € nadobudol právoplatnosť 3.7.2013, za obdobie od 1.4.2009 (3/2009) do 30.4.2009 zo sumy 3.787,34 €, t.j. 25,25 €, za obdobie od 1.5.2009 (4/2009) do 31.5. 2009 zo sumy 4.232,90 €, t.j. 28,22 €, za obdobie od 1.6.2009 do 27.7.2013 zo sumy 4.678,48 €, t.j. 1.556,59 € (II.) a žalobcovi priznal náhradu trov konania voči žalovanému vo výške 100 % (III.).

2. V odôvodnení rozsudku súd uviedol, že žalobca sa podanou žalobou domáhal náhrady mzdy podľa ust. § 79 ods. 1 a § 142 ods. 3 Zákonníka práce za obdobie od 1.5.2005 (správne od 1.5.2009 - pozn. odvolacieho súdu) do 20.1.2012, t.j. 44 mesiacov a 19 dní, čo pri jeho priemernom mesačnom zárobku 472,98 € predstavuje sumu 21.101,- €, ďalej ako súd rozhodol o podanej žalobe prvším rozsudkom č.k. 4Cpr/2/2011-174 zo 14.5.2013, citoval dôvody uvedené v zrušujúcom uznesení Krajského súdu v Košiciach č.k. 11Copr/3/2014-258 z 31.3.2016 a konštatoval, ako žalobca žiadal rozhodnúť po zrušení veci odvolacím súdom a na akom skutkovom a právnom základe nárok na náhradu mzdy uplatnil, aké dôkazy preukazujúce jeho nárok na náhradu mzdy podľa ust. § 79 ods. 1, § 142 ods. 3 ZP predložil, ako žiadal rozhodnúť žalovaný a opísal jeho procesnú obranu v spore. Ďalej v rozsudku uviedol skutočnosti, ktoré mu vyplynuli z prednesov a vyjadrení strán, citoval ust. § 470 ods. 1 a 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ust. § 220 ods. 2 CSP, § 79 ods. 1 a 2 a § 142 ods. 3 Zákonníka práce v znení účinnom v rozhodnom období, t.j. do 31.12.2008 (ďalej tiež „ZP“). V bode 19 odôvodnenia rozsudku súd odcitoval právne závery vyslovené v uznesení Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo 157/2010 zo dňa 14.9.2011 k interpretácii ust. § 79 ods. 2 ZP a následne uviedol, že si osvojil skutkové tvrdenia právneho zástupcu žalobcu a jeho právnu argumentáciu a ním tvrdené skutočnosti považuje za preukázané, keďže „vyplynuli pre súd aj z vykonaného dokazovania“ (bod 20), a preto rozhodol o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobcovi náhradu mzdy za obdobie od 1.5.2009 do 27.11.2011 s vylúčením PN od 1.3.2010 do 31.3.2010 a podľa § 142 ods. 3 ZP od 28.11.2011 do 19.1.2012 včítane, s použitím argumentácie uvedenej v rozhodnutí Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/157/2010, na ktorú pri uplatnení svojho nároku poukazoval žalobca, keďže „v predmetnom rozhodnutí Najvyššieho súdu SR ide o iné obdobie - v znení § 79 ods. 2 ZP bol uvedený čas 9 mesiacov a u žalobcu ide o čas 12 mesiacov, no ostatné znenie ust. § 79 ods. 1 a ods. 2 ZP je totožné“. O priznaní úrokov z omeškania súd rozhodol podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 3 nar. vlády SR č. 87/1995 Z.z. O náhrade trov konania rozhodol podľa ust. § 255 ods. 1 CSP tak, že priznal žalobcovi, ktorý mal vo veci plný úspech, náhradu trov konania vo výške 100 %.

3. Rozsudok v celom rozsahu napadol včas podaným odvolaním žalovaný, odôvodniac ho tým, že neboli splnené procesné podmienky, súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci, t.j. odvolacími dôvodmi podľa ust. § 365 ods. 1 písmen a), b), d), f) a h) Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“). Po citácii ust. § 220 ods. 2 CSP a dôvodov uvedených v zrušujúcom uznesení Krajského súdu v Košiciach č.k. 11CoPr/3/2014 z 31.3.2016 žalovaný vytkol súdu prvej inštancie, že rozsudok vôbec neodôvodnil. Odôvodnenie v bode 20 rozsudku považoval za nedostatočné. V rozsudku súd uviedol iba skutočnosti, ktoré strany tvrdila, pričom skutkové tvrdenia žalovaného vôbec nebral do úvahy, rozsudok ani právne nezodôvodnil, neuviedol, ktoré skutočnosti mal preukázané a ktoré nie, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich hodnotil. Súd opätovne neuviedol, resp. nezodôvodnil, či a od akého dátumu je splnená hmotnoprávna podmienka priznania náhrady mzdy, čo je základným predpokladom priznania náhrady mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru, pričom list zo dňa 28.4.2008 nepreukazuje splnenie podmienky priznania náhrady mzdy, nie je oznámením žalobcu, že trvá na ďalšom zamestnávaní a dňa 28.4.2008 žalobcovi ešte bola pridelovaná práca. Mal za to, že žalobca nepreukázal hmotnoprávnu podmienku náhrady mzdy podľa ust. § 79 ods. 1 ZP. Poukázal na to, že žalobca podal dňa 4.6.2008 žalobu o určenie neplatnosti výpovede z pracovného pomeru, v ktorej nežiadal priznať náhradu mzdy. Podľa judikatúry súdov požiadavka zamestnanca, aby ho naďalej zamestnával, nie je splnená, ak zamestnanec podal na súde len žalobu o určenie neplatnosti rozviazania pracovného pomeru. Oznámenie zamestnanca, že trvá na tom, aby ho zamestnávateľ ďalej zamestnával, nahrádza iba taká žaloba, v ktorej pracovník uplatnil nielen neplatnosť rozviazania pracovného pomeru, ale aj požiadavku na náhradu mzdy podľa § 79 ods. 1 ZP. Poukázal na to, že nárok na náhradu mzdy si žalobca uplatnil až listom doručeným súdu 4.10.2010, ktorý bol žalovanému doručený 7.10.2010, v tomto podaní si žalobca uplatnil náhradu mzdy za obdobie od 1.5.2008 až do doby, kým mu žalovaný neumožní výkon práce (§ 79 ZP), pričom neuviedol výšku náhrady mzdy. Takéto podanie je neurčité, nakoľko žalobca mal aj uviesť výšku náhrady mzdy, akú si uplatňuje, a ktorá mu v tom čase už musela byť známa. Svoj nárok vyšpecifikoval listom z 23.5.2012, kde zvýšil požadovanú náhradu mzdy za každý štvrtrok o 1,94 %. Podľa názoru žalovaného vypočítaný priemerný mesačný zárobok 445,57 €, v konaní preukázaný mzdovým listom žalobcu, má byť v prípade priznania mzdy použitý pre celé obdobie. Tvrdenie, že by sa index rastu zárobkov žalobcu od 1.5.2008 do 28.11.2011 zvýšil na 31 %, je nesprávne a teda

nepravdivé, v konaní nebolo preukázané žiadnymi dôkazmi, pričom v tejto súvislosti žalovaný poukázal na svoje písomné podania zo dňa 8.6.2012, 24.8.2012, 11.2.2013 a k nim pripojené dôkazy. Vytkol súdu prvej inštancie, že sa nevysporiadal s námietkou premlčania uplatnenej náhrady mzdy a úrokov z omeškania, ktorú žalovaný vzniesol listom zo dňa 17.4.2012. Žalobca úroky z omeškania uplatnil na pojednávaní dňa 1.3.2012, žiadal ich priznať vo výške 8 % ročne od 1.3.2009 do zaplatenia, avšak neuviedol, z akej sumy. Súd k námietke premlčania neprihliadol ani nezdôvodnil, prečo ju nevzal do úvahy a zaviazal žalovaného napriek tomu zaplatiť aj úroky z omeškania, pričom ani právne nezdôvodnil, od ktorého dátumu má žalobca nárok na úroky z omeškania. V tejto súvislosti poukázal na to, že v zmysle Kolektívnej zmluvy ŽSR, mzda je splatná posledný deň nasledujúceho kalendárneho mesiaca a výplacným dňom mzdy je 12. deň v mesiaci (táto skutočnosť v konaní ani nebola sporná), preto v prípade priznania úroku z omeškania by sa dostal do omeškania s platbou mzdy za ten ktorý mesiac až od 13. dňa nasledujúceho mesiaca. Považoval za špekulatívne a v rozpore s dobrými mravmi, že žalobca si uplatňuje úroky z omeškania za jednotlivé mesiace od prvého dňa nasledujúceho mesiaca. Poukázal tiež na to, že žalobca v odvolaní, ktoré podal proti rozsudku 4Cpr/2/2011 zo dňa 14.5.2013, nežiadal priznať úroky z omeškania z prisúdenej sumy 4.678,48 €. Citoval právne závery vyslovené v uznesení Krajského súdu v Košiciach č.k. 11CoPr/3/2014 z 31.3.2016, podľa ktorých „zmyslom ust. § 79 ods. 2 Zákonníka práce nie je zaručiť zamestnancovi priemerný zárobok, aký dosahoval pred neplatným rozviazaním pracovného pomeru, ale v prípade sporu na žiadosť zamestnávateľa (primerane) znížiť, prípadne vôbec nepriznať náhradu mzdy za dobu presahujúcu 12 mesiacov zamestnancovi, ak sa zapojil (alebo mohol zapojiť a bez vážnych dôvodov sa nezapojil) do práce u iného zamestnávateľa za podmienok zásadne rovnocenných alebo dokonca výhodnejších, než by mal pri výkone práce podľa pracovnej zmluvy.“ V konaní bolo preukázané, že žalobca poberal invalidný dôchodok a pracoval u iného zamestnávateľa počas obdobia, za ktoré požaduje náhradu mzdy, pričom súhrn príjmov žalobcu za posudzované obdobie od jeho zamestnávateľa a príjmu invalidného dôchodku prevyšuje jeho príjem z pracovného pomeru u žalovaného, a preto podľa názoru žalovaného priznanie náhrady mzdy za čas prevyšujúci 12 mesiacov by bolo v rozpore s dobrými mravmi. Uviedol ďalej, že každý spor je potrebné posúdiť individuálne a prihliadnúť na konkrétne okolnosti prípadu a vykonané dokazovanie a že uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo 157/2010 prejednáva iný prípad, ako je predmetom tohto sporu, keďže v tam posudzovanom prípade žalobkyňa nepracovala, ani nepoberala dôchodok a nemala žiadne príjmy. V danom prípade žalobca pracoval od 28.8.2008 v organizácii Technické služby mesta Rožňava, z čoho vyplýva, že nemal záujem pracovať u žalovaného, pretože sa zamestnal u iného zamestnávateľa. Ustanovenie § 79 ods. 2 ZP umožňuje súdu náhradu mzdy, ktorá prevyšuje 12 mesiacov nepriznať a podľa čl. 2 ZP výkon práv a povinností vyplývajúcich z pracovnoprávných vzťahov musí byť v súlade s dobrými mravmi. Vzhľadom na uvedené, priznanie náhrady mzdy žalobcovi, ktorá by prevyšovala 12 mesiacov, podľa názoru žalovaného by bolo v rozpore s dobrými mravmi, nesúhlasil s priznanou náhradou mzdy vo výške 15 898,42 € s prísl., ani s náhradou mzdy vo výške 980,76 € s prísl. podľa II. výroku rozsudku, keďže žalobcu listom z 29.12.2011 vyzvali k nástupu do práce, pričom súd nezdôvodnil v rozsudku, ako dospel k náhrade mzdy v bode II. výroku uvedenej výške. Tiež žalovanému nie je jasné, ako mohol byť v omeškaní s náhradou mzdy 38,87 € od 29.11.2011, s náhradou mzdy 583,10 € od 1.12.2011 a s náhradou mzdy 358,79 € od 1.1.2012 (§ 129 ods. 1 ZP). Za nezrozumiteľný a zmätočný považoval tiež III. výrok rozsudku. Za vadu rozsudku žalovaný považoval aj to, že súd ho zaviazal k náhrade mzdy, avšak v zmysle § 232 ods. 3 CSP neuviedol lehotu na plnenie. Vzhľadom na uvedené navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zmenil a žalobu v celom rozsahu zamietol.

4. Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného uviedol, že napadnutý rozsudok považuje za správny a spravodlivý, súd prvej inštancie rozhodol v súlade so zákonom a s uznesením Krajského súdu v Košiciach č.k. 11Copr/3/2014 zo dňa 31.3.2016. Stanoviská a tvrdenia žalovaného označil za neopodstatnené, nesprávne a sčasti aj vyfabulované, ktorých sa žalovaný pridriava aj napriek veľmi presvedčivému uzneseniu Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/157/2010 a ďalším v tomto konaní prezentovaným judikátom, ktoré dávajú jednoznačný príklad na postup v prípade nároku náhrady mzdy, ako aj pri rozhodovaní o zaplatenie úrokov z omeškania v súvislosti s náhradou mzdy pri neplatnej výpovedi z pracovného pomeru zo strany zamestnávateľa. Aj v tejto právnej veci platí, že protiprávne konanie zo strany zamestnávateľa nemôže byť sanované v právnej veci o náhradu mzdy nepriznaním, alebo krátením tohto nároku na úkor zamestnanca. Podľa žalobcu je splnená podmienka pre uplatnenie nároku na náhradu mzdy podľa § 79 ods. 1 Zákonníka práce. Poukázal na to, že výzvu zo dňa 28.4.2008 žalovaný v mimosúdnom konaní nespochybnil, práve naopak, na túto výzvu nereagoval. Pokiaľ ide o výšku náhrady mzdy, nesúhlasil s tvrdením žalovaného, že priemerný zárobok za I. štvrtrok 2008 vo výške 445,57 € má byť určujúci v období od 1.5.2008 do 19.1.2012. Podľa žalobcu súd prvej inštancie

správne určil výšku náhrady mzdy v zmysle rozsudku zo dňa 6.6.2017, keď aj samotný žalovaný určil jeho priemerný zárobok za 4. štvrťrok 2011 na sumu 585,40 €, teda nepochybne aplikoval ust. § 134 ods. 3 ZP o pravdepodobnom zárobku. Za správny považoval rozsudok aj v časti úrokov z omeškania, ktoré boli priznané v súlade s platným právom a existujúcou judikatúrou. Žalovaný v konaní argumentuje poukazom na výklad ust. § 79 ods. 2 ZP, pričom si doposiaľ neuvedomil, že v čase, kedy vznikol žalobcovi nárok na náhradu mzdy, dikcia ust. § 79 ods. 2 ZP za bodkočiarkou neplatila. Žalovaný si nevzal žiadne poučenie z obsahu uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo 157/2010, ktoré podľa názoru žalobcu je aplikovateľné na daný právny prípad. Žalovaný mu dal neplatnú výpoveď z pracovného pomeru, preto jeho argumentáciu s dobrými mravmi považoval za falošnú. Podľa žalobcu ani pri aplikácii ust. § 232 ods. 3 CSP súd nepochybil, pretože lehota na plnenie je daná priamo ustanovením zákona, t.j. 3 dni od právoplatnosti rozsudku. Vzhľadom na uvedené žalobca navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok potvrdil ako vecne správny a priznal mu nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

5. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd (§ 34 CSP), prejednal odvolanie žalovaného ako podané včas (§ 362 CSP), oprávnenou osobou (§ 359 až § 361 CSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 355 až § 358 CSP), bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 379 a § 380 CSP a z hľadísk uplatnených odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b), d), f) a h) CSP, s prihliadnutím na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok konania v zmysle ust. § 380 ods. 2 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného je dôvodné, postupom súdu prvej inštancie bola stranám sporu (žalovanému) odňatá možnosť konať pred súdom a došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces tým, že súd nerešpektoval svoju povinnosť riadne a správne vyhodnotiť vykonané dôkazy a právo strán na riadne, zrozumiteľné a preskúmateľné odôvodnenie súdneho rozhodnutia, pričom tento nedostatok nemožno napraviť v konaní pred odvolacím súdom, preto odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil podľa ust. 389 ods. 1 písm. b), c) v spojení s § 391 ods. 1 CSP a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

6. Podľa ust. § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení rozsudku súd uvedie, čoho sa žalobca domáhal, aké skutočnosti tvrdil, aké dôkazy označil, aké prostriedky procesného útoku použil, ako sa vo veci vyjadril žalovaný a aké prostriedky procesnej obrany použil. Súd jasne a výstižne vysvetlí ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Súd dbá, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé.

7. Právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo prijaté v zrejmom omyle konajúceho súdu, ktorý by poprel zmysel a podstatu práva na spravodlivý proces. Ústavný súd SR vo svojej judikatúre opakovane zdôraznil, že nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa má uskutočňovať v ústavnom a zákonnom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu, ako vyplývajú z čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd. Jedným z týchto princípov predstavujúcich súčasť základného práva na spravodlivý proces a vylučujúcich svojvoľu pri rozhodovaní je aj povinnosť súdu presvedčivo a správne vyhodnotiť dôkazy a svoje rozhodnutie aj náležite odôvodniť (§ 191 CSP, § 220 ods. 1 CSP). Odôvodnenie je tou časťou rozsudku, v ktorej súd vysvetľuje, akým spôsobom a z akých dôvodov dospel ku konkrétnemu rozhodnutiu. Preto v ust. § 220 ods. 1 CSP zákon určuje konkrétne zákonné požiadavky na obsah odôvodnenia rozsudku tak, aby z neho bola zrejماً jeho opodstatnenosť, zákonnosť a spravodlivosť. Zákon vyžaduje, aby súd v odôvodnení rozhodnutia vymedzil, ktoré skutočnosti boli pre jeho rozhodnutie zásadné, ktoré z nich boli medzi stranami nesporné a aké skutkové závery a na podklade ktorých dôkazov súd urobil vo vzťahu ku skutočnostiam sporným. V odôvodnení rozsudku súd ďalej vysvetlí, aké skutkové zistenia odôvodnili aplikáciu zvolenej právnej normy, podá interpretáciu právnej normy na konkrétne okolnosti prípadu a vyvodí z nej závery o spornom práve či povinnosti strán. Povinnosťou súdu je v odôvodnení rozhodnutia sa vysporiadať tiež s rozhodujúcimi argumentmi strán; z odôvodnenia má pritom podľa právnej praxe vyplývať dôvod, pre ktorý súd prijal či odmietol rozhodujúce argumenty, pričom len konštatovanie nesprávnosti či irelevantnosti argumentácie bez náležitého zdôvodnenia, požiadavku riadneho odôvodnenia nespĺňa. Všeobecný súd by mal vo svojej argumentácii obsiahnuť v odôvodnení svojho rozhodnutia dbať tiež na jeho celkovú

presvedčivosť, teda na to, aby premisy zvolené v rozhodnutí, rovnako ako záveru, ku ktorým na základe týchto premís dospel, boli pre širšiu právnickú (ale aj laickú) verejnosť prijateľné, racionálne, ale v neposlednom rade aj spravodlivé a presvedčivé (napr. IV. ÚS 1/02, II. ÚS 174/04, III. ÚS 117/07, III. ÚS 332/09).

8. Riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu a inú právnu ochranu a spravodlivý proces vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vysporiadal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné, resp. dal odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 236/2006, II. ÚS 383/2006, IV. ÚS 115/03, III. ÚS 119/03, III. ÚS 209/04, II. ÚS 251/04).

9. Dostatočné odôvodnenie rozhodnutia je nevyhnutné aj z pohľadu práva neúspešnej strany namietat konkrétne skutkové alebo právne závery súdu pri uplatňovaní opravných prostriedkov. Neúplné odôvodnenie totiž znemožňuje sporovej strane, ktorej bola rozhodnutím súdu spôsobená procesná ujma, posúdiť myšlienkový postup konajúceho súdu vo vzťahu k uplatňovanému nároku a správnosť, resp. nesprávnosť rozhodnutia, podať riadny opravný prostriedok, a teda ani sa kvalifikovane rozhodnúť, ktorým odvolacím dôvodom má odvolanie odôvodniť, aby bol v odvolacom konaní úspešný, čo súčasne znamená odňatie možnosti sporovým stranám konať pred súdom a porušenie ich práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

10. Pokiaľ odôvodnenie rozsudku nespĺňa zákonné podmienky, dochádza tu k procesnej vade, ktorú ustálená súdna prax považuje za taký postup súdu, ktorým je neúspešnej strane sporu odňatá možnosť konať pred súdom a porušené právo na spravodlivé súdne konanie [§ 221 ods. 1 písm. f) O.s.p. účinného do 30. júna 2016, od 1. júla 2016 ust. § 389 ods. 1 písm. b) Civilného sporového poriadku - nesplnenie procesných podmienok a nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces].

11. Ak je rozhodnutie súdu prvej inštancie nepreskúmateľné, lebo neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, alebo obsahuje nezrozumiteľné alebo neúplné dôvody, nemožno tento nedostatok napraviť v konaní pred odvolacím súdom a prichádza do úvahy iba zrušenie takého rozhodnutia a vrátenie veci súdu prvej inštancie na ďalšie konanie.

12. Odvolaním napadnutý rozsudok je nepreskúmateľný pre absenciu náležitého, racionálneho a presvedčivého hodnotenia vykonaných dôkazov a riadnych, relevantných a zrozumiteľných dôvodov, preto z tohto dôvodu odvolací súd nemôže posúdiť, či súd prvej inštancie rozhodol vecne správne a rozsudok teda nemohol byť predmetom odvolacieho prieskumu na základe podaného odvolania. Aj pre odvolacie konanie platí, že musia byť zachované a dodržané princípy spravodlivého procesu, pričom ak nastane situácia, že preskúmaný rozsudok obsahuje nedostatočné dôvody, je bez dôvodov alebo ide o dôvody nezrozumiteľné, treba konštatovať, že uvedené pochybenie má za následok porušenie práva strán na spravodlivý súdny proces, a je tým naplnený odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b) CSP.

13. Záver o dôvodnosti žalobou uplatneného nároku v celom rozsahu súd prvej inštancie zdôvodnil v bodoch 20 a 21 rozsudku iba odkazom na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6Cdo 157/2010 (obsah ktorého odcitoval v bode 19 odôvodnenia) so zdôraznením podobnosti príslušnej právnej úpravy - znenia ust. § 79 ods. 2 ZP v rozhodných obdobiach a taktiež argumentáciou, podľa ktorej si súd „osvojil skutkového tvrdenia právneho zástupcu žalobcu a jeho právnu argumentáciu a ním tvrdené skutočnosti považuje za preukázané, vyplynuli pre súd aj z vykonaného dokazovania“. Možno plne súhlasiť s názorom žalovaného, že takéto odôvodnenie súdneho rozhodnutia je nedostatočné a absolútne neprijateľné, napadnutý rozsudok totiž neobsahuje ani len základné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie, ktoré viedli súd k záveru o tom, že nárok na náhradu mzdy podľa ust. § 79 ods. 1 ZP, a tiež náhradu mzdy podľa ust. § 142 ods. 3 ZP, v celom rozsahu je dôvodný.

14. Súd v odôvodnení rozsudku žiadnym spôsobom nevyhodnotil vykonané dôkazy, rozporné tvrdenia strán, neuviedol, ktoré skutočnosti mal preukázané a ktoré nie, z akých dôkazov vychádzal, v

rozsudku sa vôbec nevysporiadal s relevantnými námietkami žalovaného a s jeho obranou proti žalobe, nevysvetlil, z akých dôvodov neprihliadal na obranu žalovaného a nemal preukázané splnenie zákonných podmienok pre zníženie, príp. nepriznanie požadovanej náhrady mzdy podľa ust. § 79 ods. 2 Zákonníka práce v znení účinnom v rozhodnom čase (1.5.2009), akými úvahami sa pritom riadil a aké právne závery o právach a povinnostiach strán vyvodil z podriadenia zisteného skutkového stavu pod príslušné právne normy, po dôslednom zhodnotení všetkých rozhodujúcich skutkových okolností prípadu a pri správnej aplikácii i výklade ust. § 79 ods. 2 ZP v súlade s kritériami ustálenými v konštantnej judikatúre a rozhodovacej praxi. Odvolací súd preto konštatuje, že napadnutý rozsudok neobsahuje zásadné a zrozumiteľné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu a nezodpovedá zákonným požiadavkám na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia vyplývajúcim z ust. § 220 ods. 2 CSP a vyššie uvedených zásad, čo zakladá nepreskúmateľnosť a ústavnú neudržateľnosť rozhodnutia a nesprávnosť postupu súdu, ktorou došlo k porušeniu práva strán sporu (žalovaného) na spravodlivý proces, a ktoré pochybenie nebolo možné napraviť v konaní pred odvolacím súdom.

15. Súdu prvej inštancie je potrebné tiež vytknúť, že pri svojom rozhodovaní svojvoľne nerešpektoval právny názor Krajského súdu v Košiciach ako odvolacieho súdu, ktorý bol vyslovený už v jeho predchádzajúcom zrušujúcom uznesení č.k. 11CoPr 3/2014-258 z 31.3.2016, a ktorým bol v zmysle ust. § 226 O.s.p. v ďalšom konaní viazaný. V tomto rozhodnutí odvolací súd pre ďalší postup súdu prvej inštancie odkázal na rozsiahlu konštantnú judikatúru súdov k otázkam nároku na náhradu mzdy pri neplatnom skončení pracovného pomeru zamestnanca, jej rozsahu a podmienok pre zníženie, príp. nepriznanie na základe žiadosti zamestnávateľa, predstavujúcej z procesného hľadiska obranu proti žalobe, ktorou sa zamestnanec domáha náhrady mzdy podľa ust. § 79 ods. 1 a 2 ZP, k nároku na náhradu mzdy v prípade neprideľovania práce zamestnancovi jeho zamestnávateľom podľa ust. § 142 ods. 3 ZP, k otázke zisťovania priemerného zárobku na pracovnoprávne účely, ako aj k otázke omeškania na strane zamestnávateľa s plnením náhrady mzdy pri neplatnom skončení pracovného pomeru, ktorú bol súd povinný v ďalšom konaní okrem príslušných hmotnoprávných noriem aplikovať, mal prihliadať a zhodnotiť v novom rozhodnutí všetky skutočnosti, ktoré vyplynuli z vykonaných dôkazov, vyšli v konaní najavo a majú pre rozhodnutie podstatný význam. V tejto súvislosti odvolací súd zdôrazňuje, že už samotné nerešpektovanie záväzného právneho názoru odvolacieho súdu vysloveného v jeho predchádzajúcom zrušujúcom rozhodnutí zakladá aj bez ďalšieho dôvodu pre zrušenie napadnutého rozsudku, ktorý v dôsledku nerešpektovania ust. § 226 O.s.p. (od 1.7.2016 prevzatá úprava v ust. § 391 ods. 2 CSP), spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci. Viazanosť súdu nižšieho stupňa právnym názorom súdu vyššieho stupňa je zároveň vykonaním ústavného princípu práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces, ktorého je integrálnou súčasťou. Nerešpektovanie právneho názoru dovolacieho (odvolacieho) súdu vyjadreného v zrušujúcom rozhodnutí je preto porušením tak ust. § 243d ods. 1 O.s.p. (§ 226 O.s.p., od 1.7.2016 ust. § 391 ods. 2 CSP), ako aj základného práva účastníka konania na súdnu a inú právnu ochranu. Prítom požiadavky na reflektovanie právneho názoru najvyššieho (odvolacieho) súdu zaujaté v tej istej právnej veci a vyjadrené v jeho zrušujúcom rozhodnutí sú pri následnom rozhodovaní výrazne prísnejšie, než v prípade judikátornej záväznosti. Pre konanie po zrušení rozhodnutia dovolacím (odvolacím) súdom platí bezvýnimčne zásada viazanosti a podriadenosti nižšieho súdu (odvolacieho alebo prvoinštančného) právnym názorom vysloveným dovolacím (odvolacím) súdom. Kasačná (inštančná) záväznosť môže byť reflektovaná len bezpodmienečným rešpektovaním rozhodnutia vyššieho súdu. V konaní nasledujúcom po zrušení rozhodnutia nemá nižší súd žiadny priestor pre úvahy, či bude alebo nebude rešpektovať právny názor vyššieho súdu. Výnimkou sú iba prípady zmeny skutkových okolností, ktoré tvorili základ zrušujúceho aj zrušovaného rozhodnutia, alebo prípad zmeny právnej úpravy, ku ktorej došlo po zrušovanom rozhodnutí (porov. uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Cdo 12/2016 z 31.3.2016).

16. Vzhľadom na uvedené, odvolaním napadnutý rozsudok ako nepreskúmateľný, predčasný, založený na nesprávnom právnom posúdení veci a vydaný v rozpore so zákonom, preto odvolacím súdom musel byť zrušený (§ 389 ods. 1 písm. b/, c/ CSP) a vec bola vrátená súdu prvej inštancie na ďalšie konanie (§ 391 ods. 1 CSP), v ktorom bude jeho úlohou odstrániť nedostatky doterajšieho rozhodovania, vykonaním navrhnutých dôkazov si zabezpečiť dostatočný skutkový podklad pre posúdenie, či sú alebo nie splnené podmienky pre použitie moderačného oprávnenia súdu a nepriznanie požadovanej náhrady mzdy žalobcovi za čas presahujúci 12 mesiacov, príp. pre zníženie povinnosti žalovaného na náhradu mzdy za žalované obdobie, po vyhodnotení vykonaných dôkazov a zhodnotení relevantných skutkových okolností, rešpektujúc pritom právny názor odvolacieho súdu vyslovený v zrušujúcom uznesení č.k. 11CoPr 3/2014-258 z 31.3.2016, ako aj v tomto rozhodnutí, ktorý je pre súd prvej inštancie v danej

veci záväzný (§ 391 ods. 2 CSP) posúdi, či uplatnený nárok, resp. nároky sú podľa relevantného hmotného práva opodstatnené a v akom rozsahu (výške), a opätovne o žalobe v zrušenom rozsahu rozhodne. Podmienky pre zníženie, príp. pre nepriznanie náhrady mzdy žalobcovi v požadovanej výške za čas presahujúci 12 mesiacov, súd prvej inštancie dôsledne posúdi v zmysle zákonných kritérií vyplývajúcich z ust. § 79 ods. 2 Zákonníka práce v znení účinnom v rozhodnom čase (k 1.5.2009) a záverov ustálenej súdnej praxe, túto právnu normu bude povinný interpretovať a aplikovať v súlade s materiálnou podstatou právneho inštitútu v nej normatívne upraveného, a nie iba (výlučne) v intenciách všeobecného hodnotiaceho kritéria (zákonného pozitívneho príkazu), resp. požiadavky súladu výkonu subjektívnych práv s dobrými mravmi v zmysle čl. 2 Základných zásad Zákonníka práce. V tejto súvislosti pre ďalší postup a nové rozhodnutie súdu prvej inštancie treba pripomenúť, že uznesenie sp. zn. 6Cdo 157/2010 zo 14.9.2011, v ktorom Najvyšší súd SR vyslovil tézu, že výkon práva zamestnanca na náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru musí byť v súlade s dobrými mravmi a zároveň zaujal právny názor, že súd môže náhradu mzdy za čas presahujúci deväť mesiacov primerane znížiť, príp. vôbec nepriznať len výnimočne, a to v prípadoch, ak výkon práva na náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru zaručeného ust. § 79 ods. 1 ZP by bol v rozpore s dobrými mravmi v zmysle čl. 2 ZP, sa síce zaoberá otázkou nároku na náhradu mzdy pri neplatnom skončení pracovného pomeru zamestnanca podľa ust. § 79 ods. 1, 2 ZP a toto rozhodnutie predstavuje určité východisko pre rozhodovanie všeobecných súdov aj v iných, skutkovo a právne obdobných prípadoch, avšak vzhľadom na odlišnosť skutkových okolností v tam posudzovanom prípade a v prejednávanej veci, nemožno rozhodnutie v danom spore založiť iba na cit. rozhodnutí Najvyššieho súdu SR, resp. v ňom vyslovených právnych záveroch.

17. Pri rozhodovaní o návrhu (žiadosti) zamestnávateľa o nepriznanie, príp. zníženie náhrady mzdy za čas presahujúci 12 mesiacov, ktorý z procesného hľadiska predstavuje jeho obranu proti žalobe zamestnanca o zaplatenie náhrady mzdy, súd prihliadne najmä na to, či zamestnanec bol medzitým zamestnaný u iného zamestnávateľa, akú prácu tam vykonával a aký zárobok dosiahol, či vykonával alebo mohol vykonávať takú prácu, ktorá zodpovedá druhu práce dohodnutej v pracovnej zmluve, alebo práci, ktorá je dohodnutému druhu práce rovnocenná, alebo prácu, ktorej výkon je pre zamestnanca dokonca výhodnejší než je práca (druh alebo miesto výkonu práce) dohodnutá v pracovnej zmluve, a akú mzdu za vykonanú prácu dosiahol alebo mohol dosiahnuť (keby takú prácu vykonával). Keby sa zamestnanec zapojil alebo mohol zapojiť do práce u iného zamestnávateľa za podmienok nezodpovedajúcich tým, za ktorých by vykonával prácu u zamestnávateľa v prípade, že by mu prideloval prácu v súlade s pracovnou zmluvou, nebolo by z hľadiska daného účelu možné od zamestnanca spravodlivo požadovať, aby sa po neplatnom skončení pracovného pomeru do takejto práce vôbec zapojil; ak tak i napriek tomu učinil, nemôže to viesť k záveru, že požadovaná náhrada mzdy má byť znížená alebo dokonca nepriznaná. K zníženiu, prípadne nepriznaniu náhrady mzdy podľa § 79 ods. 2 cit. ZP môže súd pristúpiť len vtedy, ak po zhodnotení všetkých okolností prípadu je možné dôvodiť, že zamestnanec sa zapojil alebo mohol zapojiť (a bez vážnych dôvodov sa nezapojil) do práce u iného zamestnávateľa za podmienok v zásade rovnocenných alebo dokonca výhodnejších, než aké mal pri výkone práce podľa pracovnej zmluvy, keby zamestnávateľ plnil svoju povinnosť pridelovať mu dohodnutú prácu (Barancová, H. a kol.: Zákonník práce. Komentár. 1. vydanie. Bratislava: C.H. Beck, 2017, s. 723 - 724).

18. V spore o náhradu mzdy z neplatného skončenia pracovného pomeru má procesnú povinnosť tvrdiť a preukázať skutočnosti o tom, že sú splnené predpoklady pre zníženie alebo nepriznanie náhrady mzdy podľa ust. § 79 ods. 2 ZP žalovaný (zamestnávateľ), ktorý nesie procesnú zodpovednosť za to, že tieto povinnosti nesplní. Žalovaný - aby bol v spore úspešný - teda musí nielen tvrdiť, ale aj preukázať, že sa žalobca zapojil do práce u iného zamestnávateľa za podmienok zásadne rovnocenných v porovnateľnom pracovnom zaradení a za porovnateľných platových podmienok, alebo dokonca výhodnejších, než aké mal pri výkone práce podľa pracovnej zmluvy, alebo že skutočne mal takú možnosť a bez vážnych dôvodov ju nevyužil.

19. Nové rozhodnutie bude súd povinný riadne odôvodniť v súlade s ust. § 220 ods. 2 CSP tak, aby bolo zrozumiteľné, presvedčivé a preskúmateľné a aby sa dôsledne vysporiadalo so všetkými skutkovo a právne relevantnými otázkami riešenými v konaní, relevantnými námietkami a právnu argumentáciou strán, ako aj s obranou žalovaného v spore vrátane jeho námietok uvedených v podanom odvolaní.

20. V novom rozhodnutí rozhodne súd prvej inštancie tiež o nároku strán na náhradu trov konania, vrátane trov tohto odvolacieho konania (§ 396 ods. 3 CSP).

21. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Košiciach pomerom hlasov 3:0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné (§ 355 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, a to z dôvodov uvedených v ust. § 420 a nasl. CSP. Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom. Táto povinnosť neplatí v prípadoch uvedených v ust. § 429 ods. 2 CSP.